

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.783/2017/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a ...Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Bihari Krisztina ügyvéd) által képviselt **felperes neve, felperes lakcíme** szám alatti lakos **felperesnek** – a Dr. Bohács Zsolt ügyvéd által képviselt **alperes neve, alperes székhelye** szám alatti székhelyű **alperes** ellen tisztességtelen általános szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása és egyéb követelés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. június 30. napján kelt 6.P.20.582/2017/7. számú ítélete ellen az alperes által 8., felperes által 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésekre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben és akként változtatja meg**, hogy az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú eljárási költséget 60.000,- (Hatvanezer) Ft-ra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 25.000,- (Huszonötezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az alperes 15.000,- (Tizenötezer) Ft fellebbezési eljárási illeték megfizetésére köteles az államnak az adóhatóság felhívása szerint.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes 2008. január 24. napján az alperesi jogelőddel, a **alperesi jogelőd neve**-vel, mint hitelezővel szerződésszámon kötött egyedi kölcsönszerződést, mely alapján az alperesi jogelőd 2.499.500,- forint kölcsönt biztosított számára. Ezt a felperes a frsz-ú személygépkocsi vételárának finanszírozására fordította. A felperes a kölcsönt 120, havonta 27.231,- forint összegű törlesztőrészlettel vállalta visszafizetni, az összes törlesztőrészlet összege: 3.283.200,- forint. Az egyedi kölcsönszerződés blankettanyomtatványán feltüntetésre került, hogy a mértékadó devizanem a svájci frank (CHF), a teljes hiteldíjmutató: 5,84%.

A kölcsönszerződés részét képező általános szerződési feltételeket az alperesi gépjármű-hitelező tevékenységre vonatkozó **Üsz1.** megjelölésű üzletszabályzat tartalmazza. Ennek IV.7. pontja szerint: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy kölcsönbevevő köteles a hitelező felszólítására – az eredeti feltételekkel egyező tartalommal – ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

A IV/9. pont rögzítette: Amennyiben a kölcsönvevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettséget teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.

Az egyedi kölcsönszerződés biztosítékaként a felek külön opciós szerződést is kötöttek, melyben a felperes 5 éves időtartamra vételi jogot engedélyezett az alperesnek a gépjárműre . A hitelező vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha kölcsönbevevő az opciós megállapodás 2. pontjában

hivatkozott kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban az esedékességet követő 15 napon belül akár részben, vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az Üsz. VI/1. pontjában rögzített kikötésre tekintettel az alperes a vételi jog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzést tartalmazó törzskönyvet a jármű megvásárlásával egyidejűleg birtokba vette.

Az alperes a havi rendszerességű törlesztés elmaradása miatt 2015. augusztus 31-i levelében, 2015. szeptember 23-i hatállyal írásban felmondta a szerződést. A szerződés megszűnéséről felperes, valamint a készfizető kezes részére 2015. szeptember 23-i keltezésű tájékoztatást adott ki írásban, melyben közölte a szerződés megszűnésének napján általa nyilvántartott teljes tartozás összegét, mely 1.901.773,- forintot tett ki. Egyidejűleg ennek egy összegben történő megfizetésére hívta fel a felperest, valamint bejelentette az opciós jogyakorlást.

A felperes módosított keresetében az alperesi üzletszabályzat IV.7. pontja érvénytelenségének megállapítását kérte, továbbá az alperes kötelezését az opciós szerződéssel érintett gépjármű törzskönyvének kiadására. Indokolásként előadta, az alperes önálló biztosítéki jellegű opciós joga az ügyletkötést követő 5 év elteltével megszűnt, az annak meghosszabbítását célzó szerződési rendelkezés azonban jogszabályba ütközik, ezért az semmisség folytán érvénytelen. Az opciós jog megszűnésével egyidejűleg az annak biztosítékeként szolgáló törzskönyv birtoklásának joga is megszűnt alperes számára.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Előadása szerint opciós joga nem járt le, miután ún. zárt opció kikötése történt, továbbá hivatkozott az üzletszabályzat IV/9. pontjára, mely alapján – álláspontja szerint – egyedi, atipikus biztosítékkul szolgált a törzskönyv birtokban tartási jog szerződési kikötése. Annak kiadását a felperes maradéktalan teljesítésétől tette függővé, erre azonban nem került sor, így a törzskönyv kiadására ő nem kötelezhető. Előadta továbbá, hogy a szerződéskötéskori üzletszabályzat helyébe a **Üsz2.** üzletszabályzat lépett, melynek V.7. pontja is úgy rendelkezik, hogy a hitelező csak abban az esetben köteles a gépjármű törzskönyvét kiadni, ha a kölcsönbevevő valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette. Ennek a felperes még nem tett eleget, ezért nem követelheti a törzskönyv kiadását.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereseti kérelemnek helyt adva megállapította, hogy az alperesi jogelőd és a felperes között 2008. január 24. napján létrejött egyedi kölcsönszerződés részévé vált **Üsz1.** számú üzletszabályzat IV/7. pontja érvénytelen. Kötelezte egyúttal az alperest, hogy 15 nap alatt adja ki a felperesnek a perbeli személygépkocsi törzskönyvét, valamint ítéletével pótolta az alperes javára a gépjármű-nyilvántartásba bejegyzett opciós jog törléséhez szükséges nyilatkozatot. A bíróság ítéletének indokolásában az opciós szerződés 2. és 4. pontjának egybevetett értékeléseként megállapította, hogy az ott rögzített szerződéses kikötések maradéktalanul megfelelnek a Ptk. 374. § (2) bekezdésében írt szabályoknak. Az üzletszabályzat IV/7. pontjában foglalt rendelkezés ezzel ellentétes, a szerződéskötéstől számított 5 év elteltét követő időre nézve a kölcsönvevőt újabb vételi jog engedésére kötelezést tartalmazó szerződési rendelkezés érvénytelenségét a bíróság már közérdekű perben megállapította, utalt a BDT2008/1828. szám alatt közzétett eseti döntésre. Az opciós szerződés 4. pontjában írt rendelkezéssel kapcsolatban külön kitért arra, hogy az a Ptk. 374. § (2) bekezdés kógens rendelkezését megkerülő szerződési szabály, mivel a hitelező egyoldalú hatalmasságot kap arra, hogy felszólítással kötelezze a kölcsönbevevőt az eredetileg csak 5 évre szóló opciós szerződés meghosszabbítására. A bíróság álláspontja szerint ezért jogszabályba ütközés okán érvénytelen az üzletszabályzat e rendelkezése. Az opciós jog

megszűnésével az ennek biztosítékaként megkötött járulékos szerződés is megszűnt, az alperesnek ezért nincs érvényes jogcíme a törzskönyv birtokban tartására.

Külön kitért arra; a szerződési szabadság elvéből következően, jogszabályi tiltás hiányában nincs akadálya a kölcsön-visszafizetés atipikus biztosítékát szolgáló olyan szerződési kikötésnek, mely alapján a hitelező a törzskönyv birtoklására mindaddig jogosult, amíg a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségét maradéktalanul nem teljesíti. A perbeli esetben a bíróság azonban ilyen atipikus megállapodás megkötését nem találta megállapíthatónak. Az egyedi kölcsönszerződésnek, illetve az annak részévé vált üzletszabályzatnak nincsen olyan egyedi rendelkezése, amely az alperes által hivatkozott tartalmú atipikus biztosítékként lenne értelmezhető.

Az opciós szerződés értelmezéséből a bíróság tehát arra a következtetésre jutott, hogy a kölcsönszerződés biztosítékát szolgálta a törzskönyv alperesi birtoklása. Az opciós jog megszűnésével egyidejűleg a törzskönyv birtokban tartására az alperesnek azonban már nincs jogcíme, ezért azt a felperes részére ki kell adnia, az erre irányuló kereset is megalapozott.

Megjegyezte, az üzletszabályzat IV/9. pontja, valamint a VI/1. pontja együttes értelmezése annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségét, a hitelező ez esetben is köteles kiadni a törzskönyvet. Ez a törzskönyvkiadás egyik egyedi, a szerződésben külön körülírt esete, de nem vonható le ebből az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne az alperes magánál tartani a törzskönyvet, ha a jogosultság alapjául szolgáló opciós jog már megszűnt.

Az opciós jog megszűnésének megállapítására tekintettel a bíróság a gépjármű-nyilvántartásból való törléshez szükséges nyilatkozatot is ítélettel pótolhatónak találta.

Az ítélet keresetnek helyt adó érdemi rendelkezése ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak részbeni megváltoztatását, és a törzskönyv kiadása iránti kereset elutasítását.

Az alperes fellebbezésében a tényállás előzetes ismertetése nyomán azt hangsúlyozta, hogy a szerződés megkötésekor hatályos üzletszabályzat helyébe 2009. augusztus 1-jén új üzletszabályzat lépett, melynek V.7. pontja értelmében a hitelező csak abban az esetben köteles a gépjármű törzskönyvét kiadni, ha a kölcsönbevevő valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette. Ennek – álláspontja szerinti – helyes értelmezése az, hogy ő mindaddig jogosult magánál tartani a törzskönyvet, amíg a felperes valamennyi szerződési kötelezettségét nem teljesíti. Külön felhívta a figyelmet arra, maga az opciós szerződés sem tartalmaz vételi jog megszűnés esetére törzskönyv kiadási kötelezettséget. A törzskönyv átadása, illetőleg birtokban tartása független az opciós szerződéstől, az a kölcsönszerződés egészének önálló biztosítéka. A fellebbezésében ügyszám szerint megjelölt több jogerős ítéletben, különböző szintű bíróságok korábban már ezzel egyezően foglaltak állást. Ezeken túl hivatkozott még a közúti közlekedési igazgatási feladatokról szóló 326/2011. (XII.28.) Kormányrendelet 100. § (3) és (4) bekezdésére, mely kimondja, ha a gépjármű tulajdonosa, az üzembentartója, és a gépjármű törzskönyvével jogszerűen rendelkező érintett, nem ugyanaz a személy, úgy a tulajdonos vagy a törzskönyvvel jogszerűen rendelkező más ügyfél kérelmére a közlekedési igazgatási hatóság a jármű ideiglenes forgalomból történő kivonásáról határozatot hoz. A törzskönyvvel jogszerűen rendelkező ügyfélnek kell tekinteni jogszabályi rendelkezés folytán többek között azon pénzügyi intézményt is, amelynél a törzskönyvet a jármű tulajdonosa pénzügyi követelés fejében letétbe helyez. Az alperes ezen jogosultsága a felek között hatályban lévő kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzatból megállapítható. Az alperes mindezeket túl hivatkozott a Pénzügyi Békéltető Testület ajánlásaira is, melyekből álláspontja szerint az tűnik ki, hogy a felek között létrejött kölcsönszerződés önálló biztosítékának tekinthető a törzskönyv birtokban tartása, az nem függ a vételi jog fennállásától vagy megszűnését, hanem attól elválik. Az alperes hangsúlyozta, a felperes a szerződésből eredő kötelezettségét ezidáig teljes körűen nem teljesítette, a törzskönyv kiadása iránti követelése még nem lehet megalapozott, ezért ő továbbra is jogszerűen tartja magánál a törzskönyvet.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Kérte figyelembe venni, a kiinduló jogi helyzet az, hogy alperes önálló biztosítékjellegű opciós joga az ügyletkötést követő 5 év elteltével megszűnt, az opciós jog meghosszabbítása pedig az erre vonatkozó szerződési rendelkezés semmissége folytán nem volt lehetséges. A szerződés, illetve az üzletszabályzat rendelkezéseinek együttes értelmezéséből nem következik, hogy az alperes javára önálló biztosítékként került volna megfogalmazásra a törzskönyvbirtoklás joga. Ez kizárólag az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében történt. A törzskönyv jogi sorsa osztja az elsődleges biztosíték jogi sorsát, az opció megszűnésével az alperes törzskönyvbirtoklási jogalapja is megszűnt, így már nincs érvényes jogcíme a törzskönyv birtokban tartására.

A felperes a részére megállapított elsőfokú perköltség 60.000,- forint + áfa összegre történő felemelése érdekében külön fellebbezést is előterjesztett.

Az alperes fellebbezése **alaptalan**, míg felperes fellebbezése **alapos**.

Az alperes fellebbezési hivatkozása szerint 2009. augusztus 1. napjától már a **Üsz2..** számon módosított üzletszabályzat (továbbiakban Üsz. 2.) alkalmazandó általános szerződési feltételként.

Az alperes részére korlátozás nélküli, egyoldalú ÁSZF-módosítási jogot biztosító Üsz. 1. XII/1. pontjának érvénytelenségét közérdekű perben meghozott jogerős ítélet (Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.961/2014/3.) mondta ki valamennyi félre kiterjedő, (erga omnes) hatállyal. Ezen jogerős ítéleti rendelkezést a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.112/2015/5. számú ítéletével hatályában fenntartotta. A perbeli jogvita elbírálása során ezért kizárólag a felek által eredetileg szerződéskötéskor megjelölt **Üsz1..** megjelölésű üzletszabályzat (Üsz. 1.) érvényben hagyott rendelkezéseit lehetett érdemben vizsgálni.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének kizárólag a törzskönyv kiadására vonatkozó rendelkezését sérelmezte, ezért a fellebbezés korlátaira tekintettel az ítéltábla is ekörben vizsgálta felül az elsőfokú bíróság döntését (Pp. 253. § (3) bekezdés).

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezésével és jogi álláspontjával egyetért, az indokolásában kifejtett okfejtést osztja, az alábbi kiegészítésekkel.

Az elsőfokú iratokból megállapíthatóan a peres felek a kölcsönszerződés biztosítására külön alakiságú, önálló opciós szerződést is kötöttek az alperes által finanszírozott gépjárműre, mely szerződés 5. pontjában rögzítették az opciós jog gyakorlásának időpontját. A Ptk. 205/C. § alapján ezért nem az alperes által hivatkozott üzletszabályzat, hanem az egyedi opciós szerződésben szereplő feltétel vált a szerződés részévé, ennél fogva a felek által kikötött opciós jog nem tekinthető ún. zárt opciónak. A vételi jog gyakorlására az alperesnek az opciós szerződés megkötésétől (2008. január 24.) számított 5 évig volt lehetősége. Az viszont kétségtől megállapítható a nem vitatott peradatokból, hogy az opciós szerződés megkötésétől számított 5 év anélkül telt el, hogy az alperesi hitelező opciós jogát gyakorolta volna, e határidő elteltével pedig az opciós szerződés megszűnt (Ptk. 229. § (3) bekezdés, Ptk. 374. § (2) bekezdés, 375. § (4) bekezdés).

A felperessel csak 2015-ben közölt levélben bejelentett opciós joggyakorlás időpontját illetően lényeges, hogy a szerződéskötéstől számítandó 5 éves határidő ekkorra már letelt. E határidőn túl gyakorolni kívánt opciós jogérvényesítés ezért joghatás kiváltására már nem volt alkalmas.

A perbeli üzletszabályzat IV/7. pontjának érvénytelenségével kapcsolatos elsőfokú ítéleti indokolás annyiban pontosításra szorul, hogy a közérdekű perben hozott ítélet – mely a BDT2008/1828. szám alatt került közzétételre – az alperes **Üsz1a.** megjelölésű üzletszabályzatára vonatkozóan állapította meg a IV/7. pont általános szerződési feltételének tisztességtelenség miatti érvénytelenségét. A jelen

perben azonban a **Üsz1.** számú üzletszabályzat vált a szerződés részévé, jöllehet ennek IV/7. pontja tartalmát tekintve egyező a közérdekű perben hozott ítélettel érintett szerződési feltétellel. A BDT-ben közzétett eseti döntés ennek megfelelően precedensként alkalmazható a jelen perbeli szerződési feltételre is. A jelen perbeli üzletszabályzat IV/7. pont jogi megítélésére nézve is irányadó tehát az a jogi álláspont, hogy bár a Ptk. nem tiltja, hogy a felek szabad akaratukból a kógens törvényi határidő leteltét követően új, opciós szerződést kössenek, azonban a jelen perbeli támadott kikötés a Ptk. 374. § (2) bekezdése kógens rendelkezésének megkerülését célozza, mivel a hitelező egyoldalú hatalmasság biztosítása révén kívánt jogot formálni arra, hogy egyoldalú felszólítással kötelezhessen a kölcsönbevevőt a változatlan tartalmú újabb opciós szerződés megkötésére. Ez lényegében a Ptk. rendelkezésének megkerülésével az 5 évre szóló opciós idő meghosszabbítását jelenti, már a szerződéskötés időpontjában. A szerződési feltétel ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdés 2. fordulatára tekintettel semmis, mivel kógens jogszabályi rendelkezés megkerülésére irányul.

Mindezekből kiindulva kellett a bíróságnak abban a kérdésben állást foglalnia, hogy a törzskönyv birtokban tartása a vételi joghoz kapcsolódó járulékos, vagy a kölcsönszerződés egészét érintő, egyedi atipikus biztosítéknak tekinthető-e.

A Ptk. 200. § (1) bekezdésében megfogalmazott szerződési szabadság elvéből következően – ilyen tartalmú jogszabályi tiltás hiányában – nincs akadálya annak, hogy a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékaként a felek kikössék a törzskönyv birtoklásának jogát mindaddig, amíg a kölcsönbe vevő a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit nem teljesíti maradéktalanul. A perbeli esetben azonban a felek ilyen tartalmú megállapodást nem kötöttek. Az opciós szerződés Ptk. 207. § (1) bekezdés szerinti helyes értelmezéséből az következik, hogy a felek a vételi jog – és nem a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség – biztosítására kötötték ki az alperes javára az elidegenítési és terhelési tilalmat, a vételi jog tárgyát képező perbeli gépjárműre. Az Üsz. VI/1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy a kölcsönbe vevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a hitelező javára – a felek között létrejött szerződésnek megfelelően – vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.

Ezen szerződési feltétel tette lehetővé alperes számára a törzskönyv birtokba vételét. Ennek szövegezése és nyelvtani értelmezése azonban azt támasztja alá, hogy a peres felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani. Ennek megfelelően a törzskönyv birtoklásához való jog az opciós joghoz kapcsolódó járulékos jogosultság, amely éppen a járulékos jellegére figyelemmel az opciós jog megszűnésével együtt szűnik meg.

Az Üsz. IV/9. pontja az opciós szerződés 4. pontjával együttesen értelmezve csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbe vevő még az opciós szerződés 5 éves időbeli hatálya alatt teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (alperes) köteles kiadni a törzskönyvet és a korlátozó rendelkezések törléséhez szükséges jognyilatkozatot. Ez azonban nem jelenti egyúttal azt is, hogy az alperesi hitelező akkor is jogosult lenne önmagánál tartani a törzskönyvet, vagy megtagadni az elidegenítési és terhelési tilalom törléséhez szükséges nyilatkozatot, ha e jogosultságok alapjául szolgáló opciós joga már megszűnt.

A Ptk. 207. § (1) és (2) bekezdése szerint ugyanis a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Ha pedig az általános szerződési feltétel, illetve fogyasztói szerződés tartalma e szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. A jogalkotó a Ptk. fenti rendelkezésével a pontatlan vagy bizonytalan szerződési szabály értelmezési kockázatát arra a félre terhelte, aki annak megfogalmazásáért felelős. Ebből következően, ha az alperesnek a IV/9. pontban írt szerződési kikötéssel az volt a célja, hogy a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékaként mindaddig magánál tarthassa a kölcsönből

finanszírozott gépjármű törzskönyvét, amíg az adós valamennyi fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, ezt a szándékát egyértelműen félreérthetetlenül így kellett volna megfogalmaznia az üzletszabályzatban, illetve a blanketta opciós szerződésben. Az érintett kikötések azonban annak tényleges megszövegezésük alapján csak kiterjesztő értelmezéssel tulajdonítható, az alperes által hivatkozottak szerinti tartalom, a kiterjesztő értelmezést viszont a Ptk. 207. § (4) bekezdése kifejezetten tiltja. Mindezt figyelembe véve az Üsz. IV/9. pontja – felperesi fogyasztóra nézve kedvezőbb, szűkítő értelmezése az, hogy – e szerződési kikötés csupán azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a kiterjesztő következtetés, hogy a kölcsönadó akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha e jogosultság alapjául szolgáló opciós joga megszűnt (Kúria Gfv.VII.30.049/2016., BH2017/13., BH2017/63., BH2017/95. számú eseti döntései).

Az elsőfokú bíróság helyes döntése szerint a törzskönyv az opciós jog kikényszerítése érdekében került az alperes birtokába, az opciós jog megszűnésére tekintettel a törzskönyv birtokban tartásának joga is megszűnt, ezért azt az alperes köteles a felperesnek kiadni. Ebből a szempontból nincs jelentősége annak, hogy az alperes a felperessel kötött kölcsönszerződést a felperes fizetési késedelme miatt időközben felmondta, mert a szerződéskötéstől számított 5 év időközbeni eltelte miatt opciós joga megszűnt, e biztosítékkal már nem élhet.

Az alperes jelen perben is érintett üzletszabályzatával kapcsolatban a Kúria korábban már több eseti döntést hozott, melyek egyezően, a vételi joghoz, valamint az elidegenítési és terhelési tilalomhoz kapcsolódó járulékos biztosítéknak minősítették a törzskönyv visszatartási jogot. A fellebbezési hivatkozással ellentétben a Kúria egyik döntésében sem minősítette úgy az alperesi üzletszabályzatot, hogy a régi Ptk. 205. § (1) bekezdés szerinti, konszenzuson alapuló megállapodás létrejött volna egy atipikus biztosítékadásra vonatkozóan. Ezt az álláspontját a Kúria a Pfv.VI.20.558/2016/5. számú ítéletében ismételtén kifejtette, utalva még a Pfv.I.21.202/2015/4., valamint Gfv.VII.30.031/2016/7. szám alatti ítéletekre is. Az alperes fellebbezési hivatkozása nem helytálló tehát, a Kúria több, egyező precedens értékű eseti döntésével szembemenő, egyedi üzletszabályzat-értelmezésre az ítéletábra nem látott lehetőséget. A BH2017/13. szám alatt legutóbb közzétett eseti döntés tehát nem egyedi, hanem a Kúria több döntésében is megjelenő következetes, jogi álláspontot tartalmaz, így az továbbra is az irányadó bírói jogértelmezést tükrözi, az alperes jelen perben vizsgált üzletszabályzata és a blanketta opciós szerződés visszatérően vitatott érvényességű, és értelmezésű pontjai tekintetében.

A fellebbezés kapcsán megjegyzi még az ítéletábra, hogy az alperes által saját álláspontjának alátámasztására hivatkozott eseti döntések a Pp. 4. § (1) bekezdésre tekintettel nem kötik a másodfokú bíróságot. Az alapelvi szintű eljárási szabály a polgári ügyben eljáró bíróság mérlegelési szabadságát biztosítja. A bíróság nincs kötve más személyek közt folyamatban volt perben megállapított tényálláshoz, és döntéshez, még akkor sem, ha a döntés azonos tényálláson alapul (Legfelsőbb Bíróság (Kúria) BH 2008/19 számon közzétett eseti döntés). A Szegedi Ítéletábra az egyező tárgyú perekben már korábban kialakított jogi álláspontját fenntartva, jelen perben is osztotta a felperes által sérelmezett, alperes által általános szerződési feltételként több szerződés megkötéséhez is alkalmazott szerződési kikötés tisztességtelenség, és jogszabályba ütközés miatti érvénytelenségével kapcsolatos jogi álláspontot (Ptk. 209. § (1), (2) bekezdés, 209/A. § (2) bekezdés, Ptk. 374. § (2) bekezdés, 375. § (4) bekezdés). Ennek további jogkövetkezménye a törzskönyvkiadás elrendelése, valamint a gépjármű-nyilvántartásba bejegyzett terhek törléséhez szükséges jognyilatkozat bírósági ítélettel történő pótlása (Ptk. 5. § (3) bekezdés).

A kifejtett indokolásbeli kiegészítések mellett az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének kereseti kérelmet elbíráló, felperes által fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés szerint helybenhagyhatónak találta.

Az alaptalanul fellebbező alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljárás és írásban fellebbezési ellenkérelmet előterjesztő felperes másodfokú eljárási költségeinek megtérítésére. Az ügyvédi munkadíj összegét az ítélőtábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdései alapján állapította meg.

A felperes fellebbezése az elsőfokú bíróság által megállapított, a jogi képviseletével kapcsolatban felmerült perköltség felemelésére irányult. Helyesen hivatkozott a felperes a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alkalmazhatóságára, azonban nem az 1.800.000,- forint meg nem határozható összevont keresethalmazat szerinti pertárgyérték után, %-osan kell a meg nem határozható pertárgyértékű ügyben az ügyvédi munkadíjat megállapítani, hanem az IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján, a jogi képviselő által kifejtett tényleges ügyvédi tevékenység alapján. Az ügyvédnek a pert megelőző és a peren kívül végzett igazolt tevékenységéért járó díj óránként 5.000,- forint, de legalább 10.000,- forint. Az ítélőtábla az említett rendelkezésből kiindulva a díjmegállapítás során figyelembe vette, hogy a kereseti kérelmen kívül további, írásbeli beadvány benyújtására került sor a felperesi jogi képviselő részéről, aki a perben megtartott második tárgyaláson személyesen is részt vett. Mindezek alapján mérlegeléssel az ítélőtábla 60.000,- forint összegben találta megállapíthatónak az ügyvédi tevékenységgel arányban álló munkadíjat, mely az áfát is magában foglalja.

Az ítélőtábla a felperesi fellebbezésre tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdésre történt hivatkozással az elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag az elsőfokú perköltség megállapítás tekintetében változtatta meg.

Az eredményes felperesi fellebbezéshez kapcsolódó fellebbezési illetéket az illetékfeljegyzési jogban részesült felperesnek megelőzőleg nem kellett lerónia, így azt külön felhívásra a másodfokon pereszes alperesnek kell megfizetnie a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, valamint a 15. § (1) és (3) bekezdései szerinti módon.

Szeged, 2018. február 1.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.	Dobler László s.k.	Béri András s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró